

Stanowisko nr 4/2026

**Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 15 czerwca 2026 r, przyjęte w trybie obiegowym,
w sprawie zmiany przepisów dotyczących publikacji oświadczeń majątkowych**

Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego wyraża potrzebę pilnej zmiany przepisów regulujących zakres publikacji oświadczeń majątkowych osób pełniących funkcje publiczne w jednostkach samorządu terytorialnego. Wójtowie i Burmistrzowie podkreślają, że zasada jawności życia publicznego jest jednym z fundamentów demokratycznego państwa prawa i stanowi skuteczne narzędzie przeciwdziałania korupcji. Jednocześnie obowiązujące regulacje powinny zachowywać właściwą równowagę pomiędzy transparentnością życia publicznego a konstytucyjnie chronionym prawem do prywatności.

Obecne przepisy, w szczególności art. 24h–24i ustawy o samorządzie gminnym, przewidują szeroki zakres jawności oświadczeń majątkowych oraz ich publikację w Biuletynie Informacji Publicznej. Jawne pozostają praktycznie wszystkie informacje dotyczące majątku, dochodów, zobowiązań oraz posiadanego mienia, z wyjątkiem adresu zamieszkania i miejsca położenia nieruchomości. Konwent stoi na stanowisku, że kontrola tych danych przez uprawnione organy państwa jest uzasadniona, jednak ich powszechne i nieograniczone czasowo udostępnianie w internecie wykracza poza niezbędny zakres realizacji celu publicznego, a publikacja szczegółowych danych dotyczących stanu majątkowego, kredytów, oszczędności, źródeł dochodów czy posiadanego majątku prowadzi do daleko idącej ingerencji w sferę prywatną osób pełniących funkcje publiczne oraz ich rodzin, co może skutkować naruszeniem art. 47 Konstytucji, gwarantującym każdemu prawo do ochrony życia prywatnego.

Natomiast zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji ograniczenia praw i wolności mogą być wprowadzane wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i proporcjonalne. Cel w postaci przeciwdziałania korupcji jest realizowany przede wszystkim poprzez: analizę oświadczeń majątkowych przez urzędy skarbowe, kontrolę prowadzoną przez wojewodów, działania organów ścigania czy czynności kontrolne prowadzone przez właściwe służby państwowe. Pełna publikacja danych majątkowych w internecie nie jest zatem niezbędnym warunkiem skutecznej kontroli antykorupcyjnej.

Publikowane informacje pozwalają na stosunkowo łatwe ustalenie sytuacji majątkowej danej osoby, a pośrednio również jej rodziny, co w dobie powszechnego dostępu do danych cyfrowych stwarza to ryzyko: kradzieży tożsamości, oszustw finansowych, cyberprzestępczości czy działań przestępczych wymierzonych w osoby posiadające majątek. Publikacja oświadczeń w istniejącym zakresie nieproporcjonalnie ingeruje również w prywatność członków rodzin pełniących funkcje publiczne, ponieważ oświadczenia majątkowe obejmują również składniki

majątku objęte wspólnością małżeńską. Oznacza to, że osoby niepełniące żadnych funkcji publicznych są pośrednio objęte obowiązkiem ujawniania informacji o swoim majątku.

Współczesne standardy ochrony danych osobowych wynikające zarówno z przepisów krajowych, jak i europejskich, opierają się na zasadzie minimalizacji danych. Tymczasem obecny model zakłada publikowanie bardzo szerokiego zakresu informacji finansowych bez wykazania, że każda z nich jest niezbędna dla realizacji interesu publicznego.

Coraz częściej osoby posiadające wysokie kwalifikacje zawodowe rezygnują z kandydowania do organów samorządu lub obejmowania stanowisk kierowniczych w administracji publicznej z uwagi na konieczność pełnego ujawniania swojej sytuacji majątkowej. Prowadzi to do ograniczenia dostępu samorządów do wykwalifikowanych kadr i osłabia potencjał administracji lokalnej, powodując efekt zniechęcający do działalności publicznej.

Konwent Wójtów postuluje o:

- 1) pozostawienie obowiązku składania pełnych oświadczeń majątkowych Urzędom Skarbowym i właściwym organom kontrolnym,
- 2) odstąpienie od publikowania danych w Biuletynie Informacji Publicznej oraz
- 3) przeprowadzenie szerokich konsultacji z organizacjami samorządowymi przed uchwaleniem nowych przepisów oraz przeprowadzenie ogólnopolskiej debaty nad wypracowaniem modelu równoważącego zasadę jawności z prawem do prywatności i bezpieczeństwa osób pełniących funkcje publiczne.

Konwent Wójtów opowiada się za utrzymaniem skutecznych mechanizmów kontroli antykorupcyjnej, jednocześnie wskazujemy, że obecny model pełnej i powszechnej publikacji oświadczeń majątkowych w internecie narusza zasadę proporcjonalności oraz konstytucyjne prawo do prywatności. Transparentność życia publicznego nie może prowadzić do nieuzasadnionego ograniczania praw obywatelskich osób pełniących funkcje publiczne oraz członków ich rodzin. Przygotowywana reforma systemu oświadczeń majątkowych stanowi więc właściwy moment do wypracowania nowych, bardziej proporcjonalnych rozwiązań prawnych.

Przewodniczący Konwentu

Jacek Brygman
Wójt Gminy Cekcyn

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów – Pan Donald Tusk
2. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji – Pan Marcin Kierwiński
3. Minister Cyfryzacji – Pan Krzysztof Gawkowski
4. Wójtowie i Burmistrzowie Województwa Kujawsko-Pomorskiego